

Werken met verschillende typen kasten

Ik begon mijn rubriek met te vertellen dat ik werkte met drie bijenstanden, met drie soorten bijen en met twee typen kasten, de spaarkast en de Dadantkast. Dat druist in tegen alle gangbare normen, want vooral het werken met twee typen kasten wordt tijdens cursussen een stommiteit genoemd. Ik zou dat een beginner zelf ook nooit aanraden. Je kunt geen ramen of bakken uitwisselen en wie herinnert zich niet de narigheid als je zowel met de simplexkast als de spaarkast werkte of overgang van afstandblikjes (ze worden nog steeds verkocht!) op afstandrepen. Dus, uniformiteit is een groot goed.

302 Maar Vunderink weet het weer beter.

Ik heb als een van de redenen opgegeven dat ik graag alles zelf ervaar en een hekel heb aan dogma's. En één van mijn lijfspreuken is 'niets is altijd waar', en die is zeker van toepassing zowel voor het bijenhouden als voor dogma's.

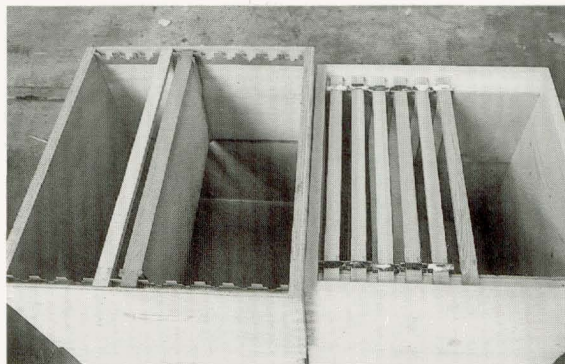
Met enkele collega-imkers begonnen we met Buckfast en vervolgens met Dadantkasten. Als je met Buckfast werkte, moest je Dadant hebben. Over dogma's gesproken. Wat ons vooral aansprak is het ongedeelde broednest maar intussen hebben ze in Duitsland uitgezocht dat dit nauwelijks verschil maakt met broed in twee bakken. Toch lijkt het wat natuurlijker en aan een vol belegd raam kun je je vergapen.

Ik vind dat je alleen met Dadant moet werken als je een vast plaats hebt. Ga je toch reizen dan moet je verzekerd zijn van hulp en dan nog! Een gevulde broed en honingkamer betekent een aanslag op je rug. Maar op een vaste plaats kan ik met de Dadant goed uit de voeten met als voordeel de ene broedbak die ik nooit hoeft te tillen. Niet het gehannes met twee broedbakken en een of twee honingbakken om je heen bij controle in een bijenstal. De moeder zoek je op twaalf in plaats van op twintig ramen. Je sleept ook minder met bakken (erbij of eraf) dan bij de spaarkast. Het werkt wat rustiger. Het afstandstelsel van puntvormige knopjes tussen de raten is fijn; je kunt nu weer een aantal raten tegelijk opschuiven.

Er zijn zeker nadelen. Het broedraam met het korte draagstukje is zwaar en hanteert niet makkelijk, al went het. Voor het aftillen van een bijna volle honingkamer om de broedkamer te controleren, moet je eigenlijk nog niet gepensioneerd zijn. Ik heb dan ook een verplaatsbaar tafeltje in de stal om te voorkomen dat ik die HK hoog op het omgekeerde

dak van de kast ernaast moet tillen. Als ik volle honingkamers moet transporteren, verdeel ik de honingramen over twee bakken. Een volgend probleem is de zwermverhinderend. Snel even een afleggetje maken in een 6-ramer is er niet bij, tenzij je 6-ramers maakt op Dadantmaat. Een enkele heb je toch wel nodig om een volk op te kweken. Je kunt wél afleggers maken op simplexramen als je daarmee ook werkt. Maar als je met Buckfast en Dadant werkt, doe je ook aan koninginnenteelt en die kun je integreren in je methode. Bijvoorbeeld tijdig jonge moeren kweken, het hoofdvolk 8 dagen moederloos en de jonge moeder invoeren. Of doppen snijden tot ze stoppen met doppen, maar lang niet alle Buckfastlijnen zijn zo zwermtraag. Wellicht zou de Buckfast Belangen Verenigd (BBV) alternatieven voor zwermverhinderend naast het doppen snijden kunnen aanreiken. Overigens is de Dadantkast niet uitsluitend geschikt voor de Buckfast. Elke goede bastaardmoeder die twee broedbakken kan vullen, kwalificeert voor de Dadant. Alleen kun je minder zeker zijn dat haar dochter net zo goed is.

Als je begint met Dadant heb je een probleem om een volk daarin te huisvesten en ineens twaalf grote ramen te laten uitbouwen. Wij hebben daarmee geëxperimenteerd maar er is maar één methode die perfect werkt: een volk dat in mei/juni twee broedkamers heeft gevuld (= gelijk aan een dubbele voorzwerm) in z'n geheel afslaan op circa zeven kunstraten. Dan drijfvoeren en geleidelijk kunstraten aanvullen. De bakken met broed gaan naar de spaarkastvolken. Geen zwermprobleem meer dat jaar maar ook nauwelijks opbrengst. Alle andere methoden om het volk in de Dadantbak te lokken werken slecht of niet. Voor de volken waarmee ik reis, blijf ik spaarkasten

Links de Dadantkast, rechts een spaarkast. Foto: M. Boerjan

gebruiken. Het is gewoon een prima kast waarmee je flexibel kunt werken. Als ik daarmee nieuw zou beginnen zou ik de afstanddopjes van de Dadant gebruiken in plaats van afstandrepen.

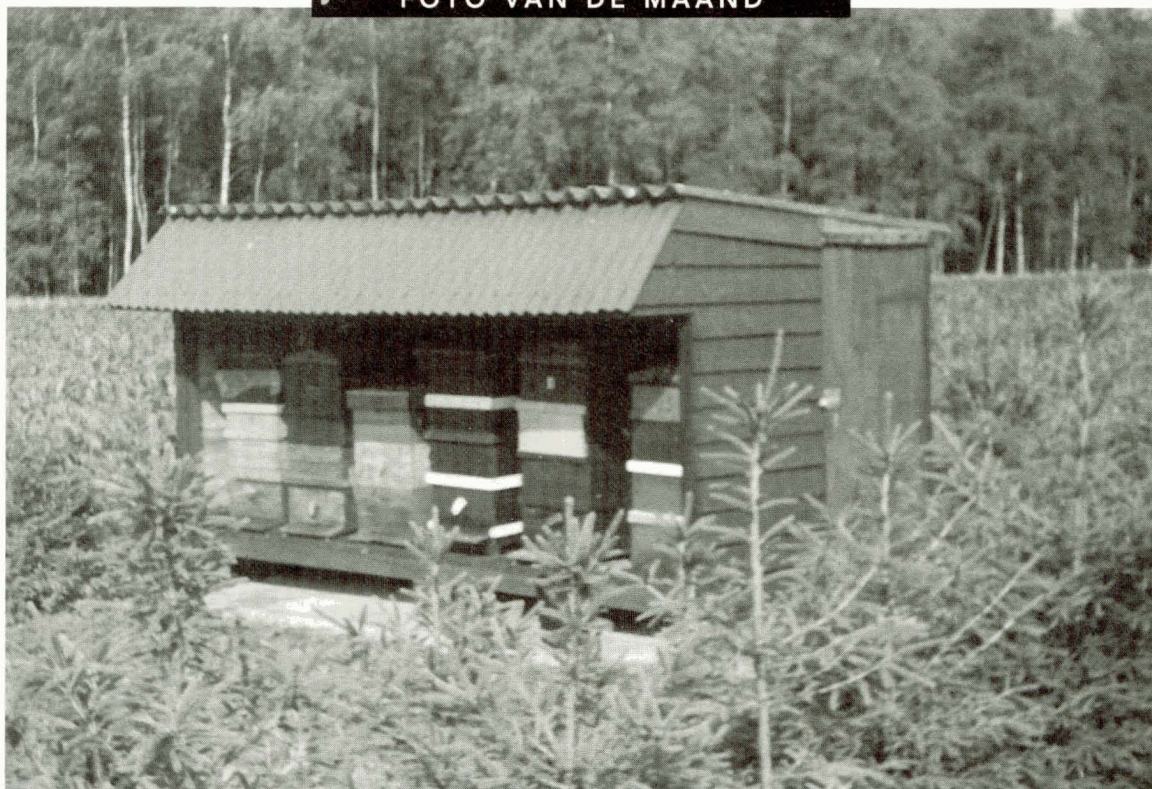
Werken met meerdere rassen

Dan het werken met drie soorten bijen, Buckfast, carnica en Hollands, wat dat ook moge zijn. Dat zou ik een beginner ook niet aanraden want je moet oppassen met het uitwisselen van moeren. Ik had uiteraard volop ervaring met de huis-, tuin- en keukenbij en de nieuw ervaring met de Buckfast beviel redelijk goed. Heel goed zelfs om de haaldrift en nu geleidelijk ook om de zachtaardigheid. Maar het is een gekweekte bij en het risico dat de eigenschappen niet blijven zoals de monnik ze bijeengebracht heeft, is aanwezig. Daarom wil ik weten of de carnica een goed alternatief is. Toen ik enkele jaren geleden uit hoofde van mijn voorzitterschap op Schiermonnikoog kwam, was ik onder de indruk van de enorme zachtaardigheid van de carnica aldaar. Ik vind de structuur van de carnicateelt wat overzichtelijker en het voordeel van de carnica is dat het een bestaand ras is

waardoor de eigenschappen steeds kunnen worden teruggehaald. Ik heb nog geen duidelijk oordeel over de carnica. Over de zachtaardigheid ben ik al tevreden, de productie moet ik nog afwachten. Ik vind de carnica een prachtig bijtje maar die reebruine F1 of F2's van sommige Buckfastlijnen zijn ook plaatjes. Voor beide, kasten en rassen, geldt dat het misschien wel een voorwaarde is dat je over verschillende standen beschikt: één voor de carnica, één voor de Buckfast met Dadant en de derde voor de onzuivere overloop. Verschillende bijen op één stand verdoezelt de eigenschappen van de bijen. Met Dadantkasten op die ene stand ben je ingesteld op het afwijkend type. Ik propageer die pluriformiteit niet, maar ontraad het ook niet. Ik werk er nu al vijf jaar mee en ik word steeds uitgedaagd tot inventiviteit om oplossingen te bedenken die de uniforme dogma's niet aanreiken. Dat is leuk, leerzaam en daarom houden we immers bijen. En zo hebt u mij een seizoen lang aan het improviseren en experimenteren gezien. Misschien gaf het u enige herkenning, misschien heeft het afbreuk gedaan aan mijn positie als voorzitter. Het zij zo. Ik heb me ermee vermaakt en daarom houden we immers bijen.

bijen

FOTO VAN DE MAAND

Bijenstand de 'Houtmaden', nabij de Staatsbossen te Grollo. Foto: J. Seubring uit Grollo.